

in Den Haag & Rijswijk

Heempark H.J. Bos
Natuurgebied Madestein

Heempark Heimanshof
Zuiderpark

Natuurtuin Rijswijk
Wilhelminapark

Heemtuin Segbroek
Segbroek college

Heempark H.J. Bos (1977)

In stadsdeel Loosduinen aan de rand van de Den Haag kenmerkt zich door verschillen in grondsoort, hoogte en plantengroei. Hier zijn verschillende Zuid-Hollandse landschappen aangelegd.

De van nature aanwezige grondsoorten in dit Heempark zijn zand, veen en klei. Precies deze grondsoorten komen voor in Zuid Holland. Vandaar dat in 1977 een landschappentuin, met een aantal Zuid-Hollandse landschappen, is aangelegd.

De Heimanshof, (1935)

gelegen in het Zuiderpark, combineert een systematische tuin met een landschappelijk gedeelte. In de landschappentuin zijn karakteristieke Nederlandse landschappen samengebracht.

Het schetsontwerp nr. III van het aan te leggen Zuiderpark werd getekend door Pieter Westbroek, directeur Dienst der Gemeenteplantsoenen, ten behoeve van de definitieve besluitvorming in de gemeenteraad.

Het terrein van de schooltuinen is hierop verder uitgewerkt en opgedeeld in drie delen. De school- en werktuinen (de huidige Herweijerstuin), de wetenschappelijke tuin (de huidige Heimanshof) en een kwekerij (de huidige gehandicaptentuin).

De schetsmatige invulling van de wetenschappelijke tuin is naderhand vervangen door het ontwerp van de landschappentuin en de botanische- of systematische tuin van de tuinarchitecte A.J. Gorter – ter Pelwijk, die zich zou laten inspireren door ideeën van de veldbioloog en pedagoog Eli Heimans.

De Heimanshof bestaat uit een systematische tuin en een landschappentuin. In de systematische tuin is een groot assortiment planten gerangschikt naar familie. In de landschappentuin vindt u karakteristieke Nederlandse landschappen. Onder andere een haagbeukenbos met een oude beekloop, een vochtig schraal hooiland en een heideveld. De Heimanshof is niet alleen interessant voor plantenliefhebbers, ook vele dieren vinden er hun thuis.

Literatuur: “Het Groote Park, een tuin op het zuiden” van uitgeverij “De Nieuwe Haagse”, ISBN 90-72766-49-2
Voor openingstijden en rondleidingen zie het internet op www.denhaag.nl/heempark en bij het [IVN](#).
Beide parken worden beheerd door de afdeling Milieucommunicatie van de dienst Stadsbeheer.

Natuurtuin Wilhelminapark (1982?)

De natuurtuin van ca. 2 hectare bevindt zich in het Wilhelminapark in Rijswijk. Een groot openbaar wandelpark dat eind 20e eeuw is aangelegd. Het is ingeklemd tussen de A4, de provinciale weg Delft-Rijswijk en de spoorlijn Amsterdam-Rotterdam.

“De Natuurtuin is vrij klein, maar zeer gevarieerd in "landschappen" en beplanting. Een van de voordelen is dat er geen honden mogen komen :) De konijnen zitten bijna op het pad te wachten tot je ze gaat aaien. Andere dieren heb ik er nog niet gezien, ze zouden er wel moeten zijn.

Wat betreft planten in de Natuurtuin: vooral standaard Hollands, wilgen, elzen, vlier. Maar ook daslook (zie een eerder log over de Bärlauchsuppe) en sommige andere planten die wat meer exotisch lijken. Sommige stukken hebben een bloemenpracht op dit moment. Er schijnen akkers te zijn, benieuwd wat er groeit (nog niet opgemerkt). Aan het einde van de zomer is het er een bramenparadijs voor zover ik nu kan zien.

De paden zijn graspaden, niet bepaald geschikt voor wandelwagen of rolstoel. Het is vrij droog geweest de afgelopen tijd, dus ik weet niet of de paden drassig worden.

Half uur wandelen in het park laadt weer op na een volle werkdag, kom er eindelijk tot rust. Dit is echt een plek om even weg te dromen of te mediteren. Om te aarden, te gronden, tot jezelf te komen.”

Dernian

Natuurtuin Segbroek (in aanleg)

12 september 2007

Geachte heer, mevrouw,

Middels deze brief wil ik u graag op de hoogte brengen van het voornemen om dit schooljaar te beginnen met de herinrichting van de heemtuin van het **Segbroek College** (locatie Klaverstraat 7). Vanaf de bouw van het “oude” schoolgebouw in 1954 is er een heemtuin verbonden aan het biologielokaal op de **hoek** van de **Klaverstraat** met de **Stokroosstraat**. Lange tijd is deze zeer goed in gebruik geweest. De laatste jaren is de tuin echter in verval geraakt; veel bomen zijn te groot geworden en er is veel wildgroei met uitheemse planten. Hierdoor wordt gerichte natuureducatie over de lokale natuur binnen de poorten van het Segbroek College bemoeilijkt. Sinds augustus 2002 ben ik verbonden aan het Segbroek College en ben, samen met collega-biologen en directie, van mening dat dit erfgoed behouden zou moeten blijven.

Het plan om de tuin nieuw leven in te blazen betreft het verbeteren van de bereikbaarheid en diversiteit. De soortenkeuze zou, in navolging van de oorspronkelijke beplanting, lokaal van aard moeten zijn; heesters en kruiden uit de Haagse en Scheveningse duinen. Dit betekent dat een aantal planten(soorten) moeten worden verwijderd en/of gekapt om ruimte te maken voor andere soorten. Een aantal andere soorten zal moeten worden ge(her)introduceerd, als deze al niet van nature terugkeren door de aanwezige zaadbank. Het kappen en snoeien zal rond de herfstvakantie van start gaan. Daarna volgt de herinrichting zoals het inzaaien, aanleggen van paden en herplant.

Naast het planten van soorten worden veel duinplanten “aangelokt” door het aanbrengen van reliëf in de vorm van een “poel” en “duin”. Zo kan op microschaal aanschouwelijk worden gemaakt hoe de vegetatie verloopt van nat naar droog, met alle bijbehorende lesonderwerpen (bv. ontstaan van duinen, geschiedenis van Scheveningen, schelpen, zand, voedingsstoffen, specialisatie, enz.).

Ten behoeve van de kap van een aantal bomen is een kapvergunning aangevraagd. Twee grote gezichtsbepalende populieren in de tuin (niet die langs de Stokroosstraat) willen we op een later tijdstip behandelen: kappen tot ongeveer 5/6 meter boven de grond en daarna “ringen”. De populieren kunnen hierdoor een belangrijke rol blijven houden als spechtenboom, vleermuizenverblijfplaats en nestplaats voor insecten als metselbijen.

Leerstof blijft doorgaans het beste hangen door practica. De tuin wordt daarom een plaats voor lessen, onderzoek en beleving in het kader van vooral biologie. Daarnaast worden leerlingen betrokken bij het onderhoud van de tuin. Jaarlijks zullen projecten worden georganiseerd, zoals snoeien, schoonmaken, maaien, verplanten, selecteren, enz.

Met vriendelijke groet,

Niels Ottow